[13] موانع انقلاب در زمان معاويه با توجه به اين اوضاع آشفته وخودكامگى بسيار معاويه، چرا امام در زمان أو قيام ننمود، دو عامل را مى توان به عنوان مهمترين دليل بشمار آورد: 1 - تظاهر معاويه به دينداری گرچه معاويه عملا اسلام را تحريف نموده وحكومت اشرافي اموى را جايگزين خلافت ساده وبى پيرايه اسلامي كرد، اما أو اين مطلب را به خوبى درك كرده بوده كه چون بنام دين وخلافت اسلامي حكومت مى كند، نبايد مرتكب كارهايى بشود كه مردم آن را مبارزه با دين تلقى نمايند، بلكه أو لازم مى ديد هميشه به اعمال خود رنگ دينى بدهد، واز اينرو كارهايى كه توجيه شرعى نداشت را در خفا انجام مى داد. اسناد وشواهد تاريخي نشان مى دهد كه أو فرد بى دينى بود وبه هيچ چيز اعتقاد نداشت، اما خود را در ميان عوام چنان آدم پاكى جلوه گر ساخته بود كه از نظر دينى هيچ اشتباهي در أو ديده نمى شد. 2 - پيمان صلح امام حسن (عليه السلام) با معاويه اين پيمان مورد تأييد امام حسين (عليه السلام) نيز بود (1)، اگر چه تحت فشار

_____ 1 - آنچه برخى از مورخين در مورد مخالفت امام با برادر بزرگ خود در زمينه صلح ايشان با معاويه نقل كرده اند، سخنانى نادرست وساختگى است، زيرا آن حضرت با عواملى كه برادرش را به قبول صلح وادار كرده بود كاملا آگاه بود، چنانكه بعد از صلح پيشنهاد بعضى از افراد را براى قيام نپذيرفت، وحتى بعد از شهادت امام حسن (عليه السلام) تا زمانيكه معاويه زنده بود به اقدامي دست نزد، واحترام ايشان به برادر بزرگ = (*) _____